Bankanın Rehin Hakkı ve Haciz

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Bölge Adliye Mahkemesi Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 22. Hukuk Dairesi	15.06.2026	Ret

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2024/1434	2026/853	İİK 89/1, İİK 89/3, HMK 353/1-b.1, HMK 362/1-a

ÖZET

Haciz ihbarnamesi gönderilen banka, müşterisinin hesabındaki 25.051 TL üzerinde çek taahhütnamesi ve üye işyeri sözleşmesinden doğan rehin ve mahsup hakkı bulunduğunu ileri sürdü. Mahkeme menfi tespit davasını kabul etti; BAM alacaklının istinafını esastan reddetti.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/banka-rehin-mahsup-hakki-haciz-ihbarnamesi-bam-2026-853/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

T.C. ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ BAM 22. HUKUK DAİRESİ Esas-Karar No: 2024/1434 - 2026/853

T.C.

ANKARA

BÖLGEADLİYEMAHKEMESİ

22. H U K U K D A İ R E S İ

ESAS NO : 2024/1434 (ESASTAN RET)

KARAR NO : 2026/853

TÜRKMİLLETİADINA

İSTİNAFKARARI

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : ANKARA 13. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

TARİHİ : 10/01/2023

ESAS-KARAR NO : 2020/381 E - 2023/8 K

DAVANIN KONUSU : Menfi Tespit

KARAR TARİHİ : 15/06/2026

YAZILDIĞI TARİH : 24/06/2026

Taraflar arasında yukarıda bilgileri belirtilen kararın Dairemizce incelenmesi davalı vekili tarafından istenmiş, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 352. maddesi uyarınca, yapılan ön inceleme sonucu, istinaf dilekçesinin süresi içinde verildiği ve eksiklik bulunmadığı anlaşıldığından inceleme aşamasına geçilmiştir. İncelemenin dosya üzerinde yapılmasına karar verildi.

GEREĞİ GÖRÜŞÜLDÜ

İDDİANIN ÖZETİ

Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Ankara 5. İcra Müdürlüğü'nün 2013/17331 Esas sayılı dosyasında müvekkil bankanın Batıkent Şubesi'ne dava dışı dosya borçlusu ... Emlak İlan Reklam Ajansı Tan. Hiz. İnş. Dek. San. ve Tic. Ltd. Şti. ile ilgili olarak 11/12/2013 tarihli 89/1 haciz ihbarnamesi gönderildiğini, bunun üzerine müvekkil bankanın, borçlu şirket ile kredi ilişkisinin olduğu, bankanın takas, mahsup, rehin/hapis hakkından sonra gelmek üzere haciz kaydı işlendiği hususunu icra dosyasına bildirdiğini, bu yazının gönderilmesinden bir süre sonra bu kez alacaklı şirket vekilinin istemi üzerine dava dışı borçlu şirketin banka nezdinde bulunan parasının haczi için müvekkil bankanın Batıkent Şubesi'ne 06/01/2014 tarihli müzekkere yazıldığını ve hesaptaki paranın gönderilmesinin istenildiğini, devam eden süreçte davacı banka tarafından haciz müzekkeresine karşı Ankara 15. İcra Hukuk Mahkemesi'nin 2014/52 Esas sayılı dosyası ile şikayet yoluna başvurulduğunu, ancak şikayetin reddedildiğini, red kararından sonra davalı şirketçe yapılan müracaat üzerine aynı icra dosyasında 24/11/2014 tarihinde yeniden müzekkere yazılarak hesaptaki paranın gönderilmesinin istendiğini, bu işleminin iptali için müvekkil bankaca Ankara 11. İcra Hukuk Mahkemesi'nin 2014/1258 Esas sayılı dosyası ile tekrar şikayet yoluna gidildiğini, ne var ki bu davanın da reddine hükmedildiğini, yapılan işlemlerin hukuksuz olduğunu, yerleşik içtihatlara göre üçüncü şahsın rehin ve hapis hakkını ileri sürmesinin istihkak iddiası niteliğinde bulunduğunu belirterek, 18/12/2017 tarihli haciz müzekkeresine karşı borçlu olunmadığının tespitine ve davalı aleyhine takip konusu alacağın %20'sinden aşağı olmamak üzere kötüniyet tazminatına karar verilmesini talep etmiştir.

SAVUNMANIN ÖZETİ

Davalı vekili cevap dilekçesinde özetle; davacı bankanın iddialarının gerçeği yansıtmadığını, dava dışı dosya borçlusu ... Emlak İlan Reklam Ajansı Tan. Hiz. İnş. Dek. San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin tüm hak ve alacaklarının haczi için aralarında davacı bankanı da bulunduğu çok sayıda bankaya 89/1 haciz ihbarnamesinin gönderildiğini, davacı bankanın 19/12/2013 tarihli cevap yazısı ile borçlu şirketin iki (2) ayrı hesabının bulunduğu bildirdiğini, söz konusu yazıda [1 no.lu hesap] numaralı hesap ile ilgili açıklamada bulunulmuş ise de [2 no.lu hesap] numaralı hesap ile ilgili herhangi bir açıklamaya yer verilmediğini, bu nedenle 24/11/2014 tarihinde yeniden müzekkere yazılarak

hesaptaki paranın gönderilmesinin istendiğini, eldeki menfi tespit davasının İİK'nın 89/3 maddesinde öngörülen on beş (15) günlük hak düşürücü süre içerisinde açılmadığını, ayrıca somut olayda istihkak prosedürünün uygulanma ihtimalinin bulunmadığını savunarak, davanın reddine ve davacı aleyhine %20'den aşağı olmamak üzere kötüniyet tazminatına karar verilmesini talep etmiştir.

İLK DERECE MAHKEMESİ KARARININ ÖZETİ

Mahkemece, toplanan delillere ve tüm dosya kapsamına göre, 01/11/2013 tarihi itibariyle dava dışı asıl borçlu ... Emlak İlan Reklam Ajansı Tan. Hiz. İnş. Dek. San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin banka nezdindeki [2 no.lu hesap] numaralı hesabında 25.051,00 TL bakiyenin bulunduğu ve uyuşmazlığın bu hesaptan kaynaklandığı, davacı bankanın dava dışı asıl borçlunun davacı bankaya karşı tüm borçları için banka şubelerindeki mevduat hesapları, döviz hesapları, bloke hesapları dahil her türlü hak ve alacakları üzerinde rehin, hapis ve mahsup hakkının bulunduğu ve bu durumun dava dışı asıl borçlunun davacı banka nezdinde taraf olduğu Üye İşyeri Sözleşmesi'nin 25. maddesi ve Çek/Altın Taahhütnamesi'nin 21. maddesi ile sabit olduğu, davacı bankanın incelenen kayıtlarında yirmi üç (23) adet çek nedeniyle "karşılıksızdır işlemi" yapıldığı ve davacı bankanın sorumlu olduğu çek kanuni karşılıklıklar tutarının 24.035,00 TL olduğu, bu durum karşısında davacı bankanın ödediği miktarı müşterisinden isteyebileceği, dolayısıyla söz konusu tutar yönünden dava dışı asıl borçlu ... Emlak İlan Reklam Ajansı Tan. Hiz. İnş. Dek. San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin davacı bankaya karşı sorumluluğunun bulunduğu, bunun yanı sıra celp edilen Tokat İcra Müdürlüğü'nün 2019/24074 Esas sayılı dosyasının incelenmesinde, davacı bankanın, dava dışı asıl borçlu ... Emlak İlan Reklam Ajansı Tan. Hiz. İnş. Dek. San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin keşideci, dava dışı ...'in lehdarı olduğu 11/11/2013 tarih ve 42.000,00 TL bedelli çek nedeniyle kambiyo senetlerine özgü haciz yoluyla icra takibi başlattığı ve dosyanın derdest olduğu, bu itibarla dava dışı borçlu şirket ... Emlak İlan Reklam Ajansı Tan. Hiz. İnş. Dek. San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin mezkur kambiyo taahhüdü nedeniyle de davacı bankaya karşı borçlu konumunda bulunduğu, tüm bu alacak kalemleri yönünden ilgili sözleşme ve taahhütname hükümleri kapsamında davacı bankanın rehin/mahsup hakkının mevcut olduğu gerekçesiyle, davanın kabulüne karar verilmiştir.

İSTİNAF SEBEPLERİ

Davalı vekili istinaf başvuru dilekçesinde özetle; davanın, İİK'nın 89/3 maddesinde öngörülen on beş (15) günlük hak düşürücü süre içerisinde açılmadığını, ayrıca bir (1) yıllık genel zamanaşımı süresinin dolduğunu, kesinleşen mahkeme kararından sonra icra müdürlüğü vasıtası ile davacı bankaya tekrar müzekkere yazılması istenilmiş ise de, davacı bankanın ödeme yapma yükümlülüğünün ilk gönderilen müzekkere sonrasında kesin olarak doğduğunu, ödeme yükümlülüğünün doğmasından dört (4) yıl sonra eldeki davanın açıldığını, 02/08/2022 tarihli bilirkişi ek raporuna yapılan itirazların dikkate alınmadığını, kabul anlamına gelmemekle birlikte davacı banka alacaklı olsa dahi alacaklı bulunduğu tutarın hesaplanması gerektiğini, ayrıca gayrinakdi risklerle ilgili zamanaşımı v.s. hususların olup olmadığının araştırılmasının zorunluluk arz ettiğini, kaldı ki taahhütname aslının getirtilmesinin şart olduğunu, "Üye İşyeri Başvuru Formu ve Sözleşme" başlıklı belgede kaşenin bulunmadığının ifade edildiğini, yine "Genel İşlem Koşulları - Bilgilendirme Formu" başlıklı bölümde teslim alan kısmının okunmadığının, tarih kısmının ise tam

anlaşılamadığının bilirkişi raporunda yer aldığını, davacı banka vekilinin 26/07/2022 tarihli dilekçe ile 42.000,00 TL tutarlı çekin müvekkil banka tarafından takibe konulduğunu bildirdiğini, ancak bu konuda daha önce bir açıklamada bulunmadığını, delil olarak süresinde bu dosyaya atıf yapılmadığını, davacı bankanın dava dışı borçlu şirket ... Emlak İlan Reklam Ajansı Tan. Hiz. İnş. Dek. San. ve Tic. Ltd. Şti. aleyhine kredi sözleşmesine dayalı bir takibinin olmadığını, davacı bankanın Tokat İcra Müdürlüğü'nün 2019/24074 Esas sayılı dosyası ile ilgili yaptığı bilgilendirmeye müzekkere ile itiraz edildiğini, bu takibe konu çek için ayrıntılı inceleme yapılması gerektiğini, davacı bankanın gönderdiği cevabi yazıda [2 no.lu hesap] numaralı hesap yönünden her hangi bir açıklamaya yer vermediğini, bir an için davacı bankanın alacaklı olduğu kabul edilse dahi, davacı bankanın bu alacaklar kapsamında borçluyu temerrüte düşürüp düşürmediğinin, temerrütün bulunması durumunda takip yapılıp yapılmadığının incelenmesinde fayda olduğunu, somut olayda istihkak prosedürünün uygulanma ihtimalinin bulunmadığını, davacı banka tarafından iki kez şikayet yoluna başvurulduğunu ve her iki şikayetin red ile sonuçlandığını belirterek, mahkeme kararının kaldırılmasına ve davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

UYUŞMAZLIK KONUSU OLAN HUSUSLAR

Uyuşmazlık, davacının, borçlu olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE GEREKÇE

Dava, menfi tespit talebine ilişkindir.

İnceleme, 6100 sayılı HMK'nin 355. maddesi uyarınca istinaf dilekçesinde ileri sürülen sebeplerle sınırlı, ancak kamu düzenine ilişkin nedenler resen göz önünde tutularak yapılmıştır.

Davaya konu 30/10/2013 düzenleme tarihli, 30.000,00 TL bedelli çek nedeniyle, davalı alacaklı ... Petrol Ürünleri Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi tarafından Ankara 5. İcra Müdürlüğü'nün 2013/17331 Esas sayılı takip dosyası ile 28.955,00 TL bakiye asıl alacak, 359,95 TL işlemiş faiz, 2.895,50 TL çek tazminatı, 86,87 TL çek komisyonu, 245,00 TL ihtiyati haciz avukatlık ücreti ve 68,05 TL ihtiyati haciz yargılama gideri olmak üzere toplam 32.610,37 TL üzerinden kambiyo senetlerine özgü haciz yoluyla icra takibi başlatıldığı görülmüştür.

Davacı ... ile dava dışı asıl borçlu ... Emlak İlan Reklam Ajansı Tan. Hiz. İnş. Dek. San. ve Tic. Ltd. Şti. arasında imzalanan "Çek/Altın Taahhütnamesi" başlıklı belgenin 14. maddesinde; "Bankanızın; Bankanız nezdinde, adıma/adımıza emre ve hamiline, tacir/tacir olmayan çekler için ayrı ayrı hesaplar açılması durumunda, hesaplardan birinin müsait olmadığı hallerde, bakiyelerinin müsait olması koşuluyla (kredi bakiyelerim/bakiyelerimiz dahil) Bankanız nezdinde adıma/adımıza açılmış olan diğer hesaplardan virman yapma yetkisine sahip olduğunu kabul ve beyan ederim/ederiz." düzenlemesinin,

15. maddesinde, "...Çek keşide edilmesi hallerinde, çek üzerinde hesap numarası esas alınarak ödeme yapılacak olup, bu uygulama nedeniyle bankanın herhangi bir zarara uğraması halinde bu zarardan tarafımın/tarafımızın sorumlu olacağını kabul, beyan ve taahhüt ederim/ederiz." düzenlemezinin ve

21. maddesinde; "...Herhangi bir sebepten doğmuş ve doğacak her türlü borçlarımın/borçlarımızın teminatı olarak, Bankanızın yurt içindeki ve yurtdışındaki bütün şubelerinde ve/veya yurt içindeki ve dışındaki iştiraklerinde adıma/adımıza açılmış ve/veya açılacak mevduat hesapları, döviz tevdiat hesapları, yatırım hesapları, bloke hesapları ve her türlü hesaplarımın/hesaplarımızın bakiyelerinin ve doğmuş doğacak hür türlü alacaklarımın/alacaklarımızın kendime /tarafımıza ait olup da Bankanızda bulunan veya herhangi bir zaman ve şekilde bulunabilecek olan bilumüm senetler, çekler ...mal ve eşyalar ve kiralık kasalarım/kasalarımız üzerinde Bankanızın rehin ve hapis hakkının bulunduğunun ve Bankanız alacağının muaccel olup olmadığına bakılmaksızın ve herhangi bir ihbarda bulunmaksızın Bankanızın bunları veya bedellerinin alacağına takas ve mahsup etmeye yetkili olduğunu, bu nedenle hapis veya rehinleri istediği zaman ve yerde ve dilediği fiyatla ... Veya haricen özel olarak satmaya ve bedellerini dilediği borcuma /borcumuza takas ve mahsup etmeye yetkili olduğunu, yine Bankanızın lehime/lehimize gelmiş olan havaleleri ihbarda bulunmadan adıma/adımıza kabul etmeye yetkili olduğunu, bu havale tutarları ile Bankanız ve şubeleriniz aracılığıyla yapacağım/yapacağımız havale tutarları üzerinde de Bankanızın aynı şekilde rehin, takas ve mahsup yapma hak ve yetsinin bulunduğunu kabul ve taahhüt ederim /ederiz." düzenlemesinin bulunduğu anlaşılmıştır.

Mahkemece, yargılamanın HMK'da düzenlenen usul kurallarına uygun olarak yapılmış olmasına, kamu düzenine aykırılık hallerinin bulunmamasına, dosya kapsamındaki bilgi, belge ve toplanan deliller değerlendirilip yasal düzenlemelere uygun isabetli, yeterli gerekçeyle karar verilmiş olmasına, ileri sürülen istinaf sebepleri dikkate alındığında mahkeme kararında usul ve esas yönünden yasaya aykırılığın olmamasına ve özellikle ayrıntılı ve denetime elverişli 02/08/2022 tarihli bilirkişi kurulu raporunda yer alan açıklamalara, diğer yandan davacı ... ile dava dışı asıl borçlu ... Emlak İlan Reklam Ajansı Tan. Hiz. İnş. Dek. San. ve Tic. Ltd. Şti. arasında imzalanan "Çek/Altın Taahhütnamesi" ile "Üye İşyeri Başvuru Formu ve Sözleşmesi" kapsamına göre, davalı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmesi gerekmiştir.

HÜKÜM :Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-Davalı vekilinin istinaf başvurusunun Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-b.1. maddesi gereğince ESASTAN REDDİNE,

2-Harçlar Kanunu gereğince alınması gereken 1.711,23 TL istinaf karar ve ilam harcından, peşin alınan 427,81 TL harcın mahsubu ile bakiye 1.283,42 TL harcın istinaf eden davalıdan alınarak Hazineye irat kaydına,

3-İstinaf eden tarafından yapılan istinaf posta giderlerinin üzerinde bırakılmasına,

4-İstinaf incelemesi sırasında duruşma açılmadığından karşı taraf lehine vekalet ücretine hükmedilmesine yer olmadığına,

5-HMK'nın 333. maddesi gereğince gider avansından kalan kısmın karar kesinleştiğinde yatıran tarafa iadesine,

6-Kararın tebliğinin ilk derece mahkemesince yapılmasına,

HMK'nın 362/1.a maddesi gereğince dosya üzerinden yapılan inceleme sonunda kesin olmak üzere 15/06/2026 tarihinde oy birliği ile karar verildi

Başkan

e-imzalıdır

Üye
e-imzalıdır

Üye

e-imzalıdır

Katip

e-imzalıdır

NOT: BU BELGE ELEKTRONİK İMZA İLE İMZALANMIŞ OLUP, AYRICA FİZİKİ OLARAK İMZALANMAYACAKTIR.

"5070 sayılı Kanun m. 5 ve 6098 sayılı TBK m. 15. uyarınca elektronik imza ile oluşturulan belgeler elle atılan fiziki imza ile aynı sonucu doğurur."